

[Udenrigsministeren.]

for at undgaa enhver Tvivl, at det tillige er min Opfattelse, at dette Solidaritetsprincips Udvikling ikke for de enkelte Stater bør medføre Pligter til Deltagelse i Konflikter udover de Pligter, som Folkeforbundspagten indeholder nu, før det Tidspunkt, da Solidariteten har faaet sin stærkeste, mest afgørende Underbygning gennem en international Afrustnings Gennemførelse. Dette har været den Politik, om hvilken de tre nordiske Stater fuldkommen urokkeligt har staaet sammen under alle Forhandlinger Folkeforbundet vedrørende fra 1919 indtil denne Dag, og jeg anser dette for et særdeles godt og rigtigt Princip. Solidaritetsprincippet er et vagt Princip, et Princip, der kan være Genstand for det ærede Medlems Spot med den Art Citater, han her har fremført, indtil det Øjeblik, da dette Solidaritetsprincip har faaet sin Underbygning og sat sig Resultater i den fælles, gennem Aftaler fastslaaede Afrustning af de Stater, som er Led i denne Solidaritet.

Efter at det ærede Medlem var vendt tilbage til Solidaritetsprincippet, maatte jeg sige til mig selv: Nu maa han dog deraf drage den Slutning, at naar dette Princip saaledes trænger sejrende frem, maa det være et rigtigt godt Regeringsforslag, her foreligger, og hvis jeg ikke havde kendt det ærede Medlem saa godt, som jeg kender ham, vilde jeg have troet, det var dermed, han maatte have endt, og det vilde jo noget have lettet de følgende politiske Forhandlinger om de Spørgsmaal herhjemme. Men saa gjorde det ærede Medlem et pludseligt Spring og sagde: Nej, naar dette Solidaritetsprincip udvikler sig, maa vi da virkelig ikke afskaffe Flaaden, saaledes som det ærede Medlem formener, det foreliggende Lovforslag gør. Jeg tror dog, han maa erkende, at til Løsning af alle nogenlunde overkommelige Bevogtningsopgaver vil en Ordning, der virkelig gennemføres i Overensstemmelse med disse Regler, være bedre end de Rester, der nu findes som dansk Flaade paa Grundlag af den af det ærede Medlems Partis Samarbejde med Venstrepartiet udgaaede Militærordning af 1922. Men det ærede Medlem sagde: Der skal være en Række fundamentale Vilkaar for Solidaritetsprincippet, som skal opfyldes ved Ordningen af vort Militærvæsen, og disse er ikke opfyldt her. Vi fik ikke nogen Forklaring paa, hvad det ærede Medlem egentlig mente dermed. Det eneste, jeg fik ud af ham, var dette, at han mente, vi skulde sammenligne os med visse andre

Stater, og at Solidaritetsprincippet medfører, at de forskellige Stater med Hensyn til deres Militærvæsen ligesom skal ligne hinanden i hvert Fald i et vist rimeligt Omfang.

Jeg maa nu erkende, at jeg giver ikke meget for disse Sammenligninger mellem de forskellige Landes Militærvæsen. Jeg tror, vi som Folkeforbundspagten gør det, som talrige Udtalelser gør det, maa erkende den dybe Forskel i Vilkaar med Hensyn til Militærvæsen i de forskellige Lande. Det er det forstandige Grundlag at stille sig paa i Drøftelsen af alle de Spørgsmaal. Og hvor svær er ikke den Sammenligning, som det ærede Medlem kalder paa? Det ærede Medlem og hans Venner plejer at fremholde Belgien som et følgeværdigt Eksempel for Danmark. Hvis det ærede Medlem sammenligner Belgiens og Danmarks Militærvæsen og tager som Udtryk for dette Militærvæsen de Penge pr. Indbygger, der gives ud i de to Lande, er Forholdet i Øjeblikket dette, at i Belgien er Udgiften pr. Hoved omkring 9 Kr., i Danmark er Udgiften tæt op imod 13 Kr. Nu ved jeg ganske vist, at det ærede konservative Parti, ligesom Partiet Venstre, førte sin Valgkamp paa, at Militærudgifterne i Belgien var 46 Kr. pr. Hoved. Men dette beror paa, at de to ærede Partier uforsigtigt har stølet paa en Beregning anstillet af en Officer, der havde troet, at Francs var Belgas, og derfor regnede Udgiften i Belgien 5 Gange saa høj, som den i Virkeligheden var. Oplysninger derom trængte kun igennem paa ganske enkelte Vælgermøder, tror jeg, og i et stort Antal af Danmarks Kredse stemte Vælgerne uden at have faaet andet at vide, end at Belgiens Udgifter var 46 Kr. pr. Hoved, medens de er omkring ved 9 Kr. pr. Hoved.

Jeg skal ikke komme ind paa, hvad der er den egentlige Aarsag til, den Forskel i Danmarks og Belgiens Forhold, der gør det saa meget billigere i Belgien, det kan vi alle finde gode Grunde for, men jeg skal kun understrege, at hvis man skal sammenligne, bliver det lidt svært at se, hvorfor vi ikke kunde gaa endog meget klækkeligt nedad, uden at komme i paafaldende Afstand fra Belgien: Tager det ærede Medlem et andet Udgangspunkt for Sammenligningen: Forskellen mellem Udgifterne paa Højdepunktet under Krigen og Udgifterne nu, og spørger: Hvor stor Nedgang har der været? — saa har jeg under en tidligere Forhandling her gjort opmærksom paa, at i Aaret 1921 var Sveriges Udgifter beregnet til 230 Mill. Kr.; efter den nu gennemførte Militærordning i Sverige